

חכמות נשים

טבת התשע"ב

בס"ד

מבחן שלישי

"פניני הלכה- העם והארץ" / הרב מלמד, פרקים ז' - ט'

שם: _____

כיתה: _____

אולפנה: _____

פרק ז'- ערבות הדדית

1. " ... ואמרו: ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו" (דברים , כ"א, ז). (12 נק')

א. באיזה עניין מדובר? _____

ב. מי האנשים האומרים משפט זה? _____

ג. כיצד בארו חכמים משפט זה? _____

ד. מה המסקנות ממשפט זה? _____

_____

2. את רואה חברות מעליבות חברה אחת מכיתתך, עד שפניה מחוירות. מה עלייך לעשות? (6 נק')

א. _____

ב. _____

3. ראית שנפער בור במגרש המשחקים, והבור הוא מפגע שעשוי לגרום לנזק. (6 נק')

א. מה עלייך לעשות? _____

ב. מאיזה פס' נלמדה התנהגותך? _____

4. סמני נכון / לא נכון במשפטים הבאים: (10 נק')

לא נכון	נכון	
		א. מצוה להוכיח אפילו 100 פעמים אעפ"י שאין סיכוי שהתוכחה תועיל
		ב. על המוכיח להוכיח עד שהחוטא יסרב להקשיב
		ג. בחטא ציבורי יש למחות בתוקף אם יש סיכוי שהמחאה תועיל
		ד. מי שיכול למחות ולא מחה, נחשב כאילו עשה את אותו החטא
		ה. מצות פדיון שבויים קודמת לכל סוגי הצדקות
		ו. עבור פדיון שבויים חייב הציבור לשלם כל מחיר
		ז. בזמן מלחמה יוצאים לקרב אפילו עבור שבוי אחד
		ח. חטוף בידי מחבלים ראוי לשחררו בכל מחיר
		ט. מחבל שכבר לא נשקפת ממנו סכנה, על כוחות הביטחון להצילו ולטפל בו
		י. יחיד יכול לשלם כל מחיר מכיסו כדי לפדות את עצמו

פרק ח' - עבודה עברית

5. נאמר בספר ויקרא כ"ה י"ד: "וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך". (6 נק')

- א. מה למדו מפסוק זה לעניין קניה ומכירה? _____
- ב. מאיזה מילה בפסוק נלמד העניין? _____

6. סמני בעיגול מה קודם או עדיף: (6 נק')

- א. מצות צדקה לעני קרוב משפחה / מצות צדקה לעני שכן
- ב. לתת צדקה מרובה לעני / לתת לעני עבודה
- ג. להעסיק בבניה פועלים נוכריים וקצב העבודה יהיה כנדרש / להעסיק רק יהודים אך הקצב יפחת בהרבה

7. "שמונה מעלות בצדקה". לפניך רשימת חלק מהמעלות. דרגי אותם מהנמוך- 1, לגבוה- 5. (10 נק')

- א. _____ מתן בסתר
- ב. _____ נתינת צדקה בפנים זעופות
- ג. _____ שהנותן לא יודע למי נתן
- ד. _____ מציאת עבודה
- ה. _____ מתן צדקה לפני שעני מבקש

פרק ט' – זכר למקדש

8. "כשחרב הבית בשניה, רבו פרושין בישראל שלא אכלו בשר ולא שתו יין. נטפל להם ר' יהושע ואמר להם: בניי, מפני מה אין אתם אוכלים בשר ולא שותים יין?" (בבא בתרא, עמוד ס', ב'). (12 נק')
השלימי את החסר במילים שלך:
"אמרו לו: _____"

_____ "אמר להם (ר' יהושע) אם כן לחם לא נאכל שכבר בטלו מנחות. פרות לא נאכל שכבר בטלו" _____
"מים לא נשתה, שכבר" _____ "שתקו".
"אמר להם בניי, בואו ואומר לכם: שלא להתאבל כל עיקר אי אפשר שנגזרה גזירה, ולהתאבל יותר מדאי, אי אפשר שאין גוזרים _____ " _____"
"כך אמרו חכמים: סד אדם את ביתו בסיד". מה יעשה זכר לחורבן? _____
הביאי עוד דוגמא שאדם עושה זכר לחורבן: _____

כל דוגמא נוספת, מזכה ב- 2 נק' בנוס.

_____

_____

_____

9. הקונה / הבונה בית חדש ומצא שלא נשתיירה בו אמה שלא מסוידת. מה יעשה? (8 נק')

לא ישייף את הקיר	ישייף את הקיר	
		א. קנה בית עוד לפני סיום בניית הבית
		ב. בעל הבית הקודם שקנה ממנו את הבית הוא גוי
		ג. הבונה בתים כדי למכרם או כדי להשכירם
		ד. קנה בית והחליט לשפצו ולצבוע אותו בחוץ ומבפנים

10. מה נהגו לעשות משום "זכר למקדש" בחתונה? (6 נק')

א. _____
ב. _____
ג. _____
ד. תשובה נוספת מזכה ב- 2 נק' בנוס!

11. עד שקמה מדינת ישראל, אדם שעלה לארץ נתחייב לקבוע שלוש קריעות על החורבן. באיזה מקומות נתחייב בקריעה? (6 נק')

א. _____
ב. _____
ג. _____

12. בימינו, שנת תשע"ב: מה הדין לגבי ירושלים בעניין הקריעה (לפי הרב צבי יהודה המסתמך על הבית יוסף)? (6 נק').

א. מה יעשה / לא יעשה?

ב. מדוע?

---

13. ברכת "ברוך המציב גבול אלמנה" (6 נק')

א. מתי נתקנה הברכה?

ב. מתי מברכים ברכה זו?

• שימו לב- במבחן זה ניתן לצבור יותר מ- 100 נקודות!

בהצלחה!

תשובון

פרק ז'

1. א. עגלה ערופה
- ב. זקני העיר
- ג. שלא בא לידינו ופטרנוהו ללא מזון ולא ראינו אותו ושלחנו אותו ללא לוייה
- ד. אחריות עקיפה, אחריות מנהיגים, חשיבות השמירה על החיים, חומרת הרצח.
2. א. להציל- לקחת את החברה הנעלמת ולתת לה כתף
- ב. להוכיח את המעליבות, למחות
3. א. להסיר את המכשול או לפנות למי שמסוגל לעשות
- ב. משום "לא תעמוד על דם רעך".
4. נכון: ב, ג, ד, ה, ז, ט, י
- לא נכון: א, ו, ח.

פרק ח'

5. א. שבכל קניה ומכירה יש להעדיף את אחיך היהודי.
- ב. המילה- עמיתך (מוזכרת פעמיים בפסוק).
6. א. מצות צדקה לעני קרוב משפחה
- ב. לתת לעני עבודה
- ג. להעסיק בבניה פועלים נוכרים וקצב העבודה יהיה כנדרש.
7. א. 3 - מתן בסתר
- ב. 1- נתינת צדקה בפנים זעופות
- ג. 4- שהנותן לא יודע למי נתן
- ד. 5- מציאת עבודה
- ה. 2- מתן צדקה לפני שעני מבקש נתינת צדקה בפנים זועפות

פרק ט'

8. א. אמרו לו – איך נאכל בשר שממנו מקריבים קורבנות, ואיך נשתה יין שממנו מנסכין על המזבח.
- ב. ביכורים
- ג. שכבר בטל ניסוך המים
- ד. גזרה על הציבור, אלא אם כן רוב הציבור יכולים לעמוד בה.
- ה. משייר בו דבר מועט- להשאיר אמה לא מסויידת.
- דוגמאות נוספות: להחסיר תבשיל בסעודת שמחה, להחסיר מקום בסעודת שמחה, אשה משיירת דבר מועט בתכשיטיה, אפר מקלה על ראש החתן, שבירת כוס בחתונה.
9. ישייף: א, ד לא ישייף: ב, ג
10. א. לשים אפר מקלה על ראש החתן
- ב. לשבור כוס
- ג. נאסר על החתן לצאת בכתר או עטרה
- ד. אסור לעטור את ראש הכלה בכסף או בזהב
11. א. קריעה ראשונה- כשראה אחת מערי יהודה
- ב. קריעה שניה- כשראה את ירושלים

ג. קריעה שלישית – כשראה את מקום המקדש (המסגד).

12. א. אין קורעים

ב. הכל תלוי בשלטון, והריבונות בירושלים היא יהודית- ישראלית, ובנוסף קריעה יכולה להתפרש ככפיות טובה לקב"ה (מספיקה תשובה אחת).

13. א. כשחזרו מגלות בבל, הקימו יישובים חדשים ובנו את בית המקדש (בית שני)

ב. הרואה יישוב חדש בארץ ישראל

הרואה בית כנסת גדול ומפואר אפילו בחו"ל (בפעם הראשונה).

* גם תשובה אחת בסעיף ב' מתקבלת כשלמה!